

سخنی کوتاه

مهندس کامبیز فروزان

مدیر بذر، تحقیقات و آموزش

شرکت توسعه کشت دانه‌های روغنی

در حال حاضر ساختار تولید بذر در کشور از روندی سنتی بر خوردار است. در طی سال‌های گذشته شاهد آن بوده‌ایم که وزارت جهاد کشاورزی با استفاده از اطلاعات نشأت گرفته از گزارشات و اعلام نیاز زیر مجموعه‌های استانی، نسبت به ابلاغ برنامه تولید بذر به شرکت‌های بذری اقدام می‌نماید. شرکت‌های بذری نیز حسب برنامه ابلاغی موظف به تولید حجم بذر تعیین شده، که عمدتاً از تکثیر هسته بذری ناشی از تحقیقات دولتی است، اقدام می‌نمایند. متأسفانه روند یاد شده شرایطی ایجاد می‌نماید که دامنه حرکت شرکت‌ها در ارائه خدمات، تنها به رقم مد نظر محدود شود. یکنواخت بودن تنوع ارقام مورد استفاده سبب می‌گردد تا کشاورزان به ارقام مذکور و یا کلاً به آن زراعت تمایلی نشان ندهند و به مصرف بذور خارجی روی آورند و در این مسیر شرکت‌های بذری دچار ماندگاری بذور شده و ضرر و زیان قابل توجهی متوجه آنها گردد.

تاکید بر پرداخت یارانه بذر، معضل دیگری است که شرکت‌های بذری با آن دست به گریبان هستند. به واقع شرکت‌های تولید کننده بذر در هر مرحله از تولید اعتبارات خرید محصول بذری همان دوره را متناسب با برنامه ابلاغی، از درآمد ناشی از فروش بذور تولید شده در زراعت قبلی و یارانه تخصیصی به بذر دوره جدید و تسهیلات بانکی تامین می‌نمایند. چنانچه به هر دلیلی در تامین هر یک از منابع مالی متصور نظیر ماندگاری بذور دوره قبل و یا مشکلات مالی دولت در پرداخت یارانه و یا عدم امکان برخورداری از تسهیلات، مشکلی حادث شود شرکت‌های بذری با مشکلات مهمی مواجه شده و در پاسخگویی به کشاورزان عاجز خواهند ماند.

به نظر می‌رسد دولت و دست‌اندرکاران حوزه دانه‌های روغنی می‌بایست به منظور رفع معضلات پیش‌رو سیاست‌های ذیل را مد نظر قرار دهند:

- نسبت به آزاد سازی قیمت بذور اقدام نمایند و با حذف یارانه امکان رقابت شرکت‌های بذری را فراهم کنند.
 - شرکت‌های تولید کننده بذر را در برنامه ریزی مستقل بسته به توان آن شرکت و حجم عملیات آزاد بگذارند و این اجازه داده شود تا هر شرکتی با توجه به توانمندی‌ها و امکانات خود در این عرصه رقابت نماید.
 - آزاد سازی تولید بذر، باعث شکوفایی شرکت‌های بذری جهت ایجاد بذر مرغوب، بسته بندی مناسب و قیمت تمام شده پایین می‌شود و به واقع این کشش بازار است که برنامه‌ها را تبیین می‌کند نه برنامه ریزی بوروکراتیک اداری.
 - سیاست آزاد سازی باعث تقویت تحقیقات بخش خصوصی شده و شرکت‌ها برای خدمات رسانی به کشاورزان موظف به سرمایه گذاری تحقیقاتی خواهند بود.
- از طرفی دولت می‌تواند اعتبارات خود را در قالب ارائه مشوق‌های تعریف شده به شرکت‌ها برای گسترش فعالیت‌های تحقیقاتی و... در جهت توسعه فعالیت‌های بخش خصوصی و نوآوری در تولید بذر کشور هدایت نماید.
- امید دارم پیشنهادات یاد شده در آینده نزدیک اجرایی و زمینه رشد و تعالی دانه‌های روغنی و پویایی شرکت‌های بذری را فراهم نماید.